

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE POSREJNE JEDNOTE
 LASTNINA SLOVENSKE NARODNE POSREJNE JEDNOTE
 Cena oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.
 Mesečni: Zvezljena država (vsebn. Chicago) \$2.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$4.50 na leto, \$5.25 na pol leta, \$1.50 za tri mesece, in za izmuzljivo \$2.00.
 Vselej na vso, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"
 2827-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
 Organ of the Slovene National Benefit Society.
 Owned by the Slovene National Benefit Society.
 Advertising rates on application.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER of The FEDERATED PRESS"

Datum v obljepanju n. pr. (March 21-22) poleg vsakega imena na spodnji pomeni da vam je s tem dnevnikom potekla naročnina. Posvetite je pravilno, da se vam ne izgubi list.

DELAVSKIH ORGANIZACIJ NE BODO RAZBILI.

Zadnja tri leta so se podjetniki z vsimi svojimi močmi navallili na delavske strokovne organizacije z namenom, da jih razbijejo. Naval na navalom prihaja. Ako malo odnehajo s pritiskom na zapadu, sledi prav zanesljivo nov naval na vzhodu, severju ali na jugu. Komaj so se podjetniki malo odpočili na zapadu, vprisore nov naskok, na drugem mestu pa malo odnehajo. S to taktiko upajo podjetniki končno la izvojevati zmago.

Motijo se. Delavskih organizacij ne bodo razbili, pa magari če podvoje svoje navale in naskoke. Kolikor besnejši so navali podjetnikov, toliko krepkejša se organizirajo delavci k odporu. Ako podjetniki sanjajo o tem, da bodo s svojimi divjimi naskoki porinili delavstvo nazaj v take razmere, kakršne so bile pred trideset leti, tedaj se lahko reče, da so njih sanje goljufive. V taku trideset let se je delavstvo toliko izobrazilo, da ve, kolike vrednosti je zanj organizacija. V teh trideset letih se je misel tako globoko vtisnila v možgane delavcev, da so delavske organizacije potrebne, da ni sile na svetu, ki jo uniči.

Zdaj, ko je gospodarska kriza, lahko podjetniki pokazujejo svojo moč in povzročajo trpljenje delavstvu. Delavski pohod k svobodi in k osvobojenju delavstva izpod jarma moderne industrijske sužnosti lahko tudi ustavijo za nekaj časa, toda tega pohoda ne morajo ustaviti trajno. Ako delavstvo zaradi pritiska od strani podjetnikov na poti osvoboditvi izpod jarma industrijske sužnosti nekaj zamude, pospešijo po tem korake, ko so ovire in zapreke odstranjene, da nadomestijo s hitrejšimi koraki, kar so zaradi ovir in zaprek zamudili.

Izobrazba med delavstvom se širi. Čimdalje več delavcev se zaveda, da je sedanj gospodarski sistem krivičen. Včas se ta zavest širi bolj hitro, včas pa bolj počasi. Vprav taki časi, v kakršnih živimo zdaj, strbe, da se širi med delavstvom bolj hitro zavest, da se jim godi krivica, kot v normalnih. Zaradi tega je blaznost, ako podjetniki mislijo, da razbijejo delavske strokovne organizacije tako, da ne bo ostalo nič od njih.

Čprav je misel med delavstvom dobro zasajana, ki jim govori, če nočejo biti ponižni podložniki svojih podjetnikov, da morajo biti organizirani, morajo najzavednejši med delavci delati med neorganizirano maso, da ta misel ostane živa, krepka in učinkovita na vse strani. To pa ne zaradi tega, ker je mogoče tukaj strah, da se podjetnikom posreči njih namen: popolnoma razbiti delavske strokovne organizacije. Ampak ta misel mora ostati živa, krepka in se mora širiti po najzavednejših delavcih med brezbrizno maso, da se pot k končnemu cilju uglati in skrajša. Tako delo najzavednejših je potrebno, da si delavstvo na potu k svojemu končnemu cilju gradi vedno nove in krepke postojanke, ob katerih se razbija navali organiziranega podjetništva.

PROTISLOVJA V DANAŠNJEM GOSPODARSKEM SISTEMU.

Zakonodajci še niso edini, kako visoka naj bo colnina za tuje izdelke, ki jih uvažajo v Združene države. Demokratje so navadno proti colnini, republikanci pa za visoko colnino. Med tem, ko se ta prepri ponavlja trajno leto za letom in najbrž ne bo nikdar končan, dokler je uveden sedanji gospodarski sistem, pa izjavlja francoski finančni ekspert in zakonodajec Loucheur, da Francija ne more plačati svojega dolga in ga tudi plačala ne bo. Loucheur pa tudi pove, zakaj ne more Francija plačati dolga Ameriki.

On pravi, da Francija nima zlata, da z njim plača svoj dolg. V blagu tudi ne more plačati dolga, ker ne more uvažati blaga zaradi visoke colnine.

Ameriški colninarji pa pravijo, ako znižamo colnino, bomo zaprli še več tovarn, ker ne moremo konkurirati z našim blagom francoskemu, ker francosko delavstvo prejema v primeri z ameriškim nizke mezde.

Loucheur meni, da francoski privatni bizniški interesi ne bodo imeli profita, ako uvažajo francosko blago v Združene države, ker je uvoznina visoka. Ameriški zagovorniki colnine pa menijo, da ameriški privatni bizniški interesi ne bodo imeli dobička, ako dovolijo, da se francosko blago uvažava brez colnine v Ameriko.

Tako ustvarja današnji gospodarski sistem protislovja, ker se producira zaradi profita.

SUKI IZ NASHVIN.

Freeburg, Ill. — Rejaka Tomáš Mikuláš je doletela nesreča. V bližini naselbine ga je dne 4. t. m. povozil vlak. Dobil so ga zjutraj za železniškim tiru vsa ga razvoženega ter ga prepeljali v Freeburg, Ill., kjer so pokopali njegove zemeljske ostanke dne 5. marca. Tukajšnja lokalna organizacija št. 687 mu je preskrbela pogreb in nje člani so mu položili na grob lep venec.

Pokojni Tomáš se ni bil znan med tukajšnjimi rejaki, ker je prišel pred nedavnim delati v bližnjem rovu, zato ne vemo, če je spadal h kakemu društvu ali ne. Tudi ne vemo, če je imel kaj prihrankov ali sorodnike razum, kakor se je nekdo izrazil, da ima sina v Fohnsdorfu, v Nemški Avstriji. Star je bil 53 let in v Ameriki se nahajal okoli 12 let. Doma je nekje od Slovenjgradca na Štajerskem.

Delo v naši naselbini po nekaterih rovih počiva, drugod pa delajo po dva do tri dni na teden. — Frank Klančnik.

Wyano, Pa. — Dopisnik iz Channinga, Mich., pove, da se pri njih bližajo volitve in naglašajo, da je edino socialistična stranka prava za delavce. Jas sem mnenja, da je še kaj drugih strank, ki so tudi za odpravo sužnosti in mu lahko damo pojasnilo.

V Wyano se je dne 7. marca zgodila nesreča, ob 4. uri zjutraj je prišla pištati pištala, da so se prebudili prebivalci slega bleda. Gorela je kompijska hiša in prava sreča je, da se ni kdo ponesrečil. Dve nesreči delavski družini sta ob vse svoje pohitvo, kar je zopet opomin vsem onim, ki še nimajo pohitva zavarovanja.

Yukon je prijazna precej velika slovenska naselbina, s katerimi rejaki se dobro razumejo. Ko sem prišel 1912 leta na Yukon, je bila to še mala naselbina, a od takrat vidno narašča. Dne 1. t. m. so pričeli graditi tovarno. Pozivljam vse delničarje V. Yukon Am. na sejo dne 28. t. m. ob 10 uri dopoldne. — Peter Čern.

West Palestine, O. — V tukajšnjih rovih obratujejo pa tri ali štiri dni v tednu. Zaslutek je tudi ob teh dneh le majhen, vse se obnavlja za nalaganje dovolj vosikov. Teško se je preživljati pri tako slabem zaslužku, a še najtežje je seveda za one, ki imajo večje družine. Čisto življenjskim potrebščinam so še za visoki stopinji.

Brezposelnih delavcev tudi pri nas ne primanjkuje. Tovarne za kavčuk, katerih je več v tem mestu, tekem zadnjih par let jako slabo obratujejo. Ob prostem času se pridno lotevamo naprednega časopisja, posebno je med nami priljubljena Prosveta, katero dobijo v vsaki slovenski hiši naše naselbine.

Dne 25. februarja smo prizdili tukajšnji Slovenci maskaradno veselico pri rojaku Ralphu Kovačiču. Dobro se je obnavlja in je bilo čistega dobička \$108.21. Udeležba je bila velika, da je bila dvorana polnarjena nabito polna. Zanimivo so bile letos maske na veselici, katerih je bilo 22. Zahvaljujemo se rojaku iz Power Pointa, O., in Salema, O., za obilo udeležbo. O priliki jim bomo vrnil. — Joseph Oblok.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

Pittsburgh, Pa. — Listi kriče, da se bližamo vedno bolj dobri časom, v resnici pa postaja položaj vedno bolj obupen za delavstvo. Plačo nam vedno bolj krležo.

Plačani agenti so pričeli nabirati premogarje za Zapadno Virginijo ter tudi za rova po Pennsylvaniji in Kentuckiji. Nabirajo jih seveda za "open shop" po "ameriškem načemu" in povsod jim obetajo stalno delo ter dobre delovne pogoje.

Če malo pomislimo na bližajočo bodočnost po 1. aprila, moramo priznati, da v takih razmerah ne nismo bili in še nikdar pred bitko v tako kritičnem položaju. Delegati rudarske organizacije so pokazali, da se vedno niso spregledali in članstvo organizacije jih obsoja, da so oni vsa

delo, čeprav pri tem pade krivda na one, ki so jih poslali. Vsak delegat dobi na seji svojega ločnega navodila, kaj naj predlaga na konvenciji. In pri vsakem ločalu je imel vsak član pravico oddati svoj glas komur je hotel.

Malo zavednih premogarjev je, ki bi ne vedeli, kako je Mr. Mitchell končal pred nekaj leti stavko in potrebno bi bilo, da bi vsak premogar izvedel, kako je nastopal pred dvema leti z nami Lewis, in, ko je bila potem volitev, zopet zmagal.

Po takih izkujnih že naprej lahko rečemo, da nam bo po 1. aprilu zopet pokazal hrbet in da smemo le malo upati na zmago. Premogarji v Illinoisu so res malo bolj pripravljeni, a oni sploh se vedo razmer po rudarskih okrožjih Pennsylvanije, kjer je najbolj razvita premogarska industrija. Vzeti moramo stvar korenja je v resnici in priznati, da so vsi najboljši rudniki naše države obratovani kot "odprte delavnice". Pri Fayette kompaniji imajo uveden "Ameriški načrt" in v njenih rovih lahko spravi en zlovek ved premoga na dan v enem dnevu kot v unijskih rovih v treh ali štirih dneh. Pri onemjeni družbi ni kamenja med premogom in ne druge nesnage in tam so vsi premogarji neorganizirani ter nalagajo proti plačilu od kare in ne od tone. Poleg vseh tako dobrih pogojev se težko prepričati, da dobi delavec pri štiri dni družbi po 25c od tone našega premoga. Pred dvema leti smo imeli kratko stavko in veliko števil unijskih premogarjev se je podalo kar v te rove. Veliko solidarnosti je bilo med njimi, lahko vidimo po takem postopu, a nikdo jim ne more reči, da so kršili pravila unije. Tam ni bilo stavke in vsak član unije je lahko šel tja na delo, ne da bi kršil pravila, čeprav je tem delal največjo škodo svojim sobratom.

Težko okoli je mnogo govorjenja radi nove priselniške postave. Po vseh letih čitamo, da ni prav, zakaj ne puste v Ameriki vsakogar kdor želi, a še od nikogar nisem čital pojasnila, zakaj je potreben tako velik prihod tujevo ravno sedaj, ko je šest milijonov ljudi brez posla in še nihče ne ve, koliko se jih bo v bližnji bodočnosti pridružil. Nikar ne mislimo, da so podjetniki tako dobernami, da bi radi pomagali brenim večerem v Evropi ter jih a spravljanjem v Ameriko osrečili. Njim je zato, da bi bilo čim več delavskih sil in bi lahko plače nižje, saj vejo, kjer je deset ljudi s "postop" samo za enega, da lahko oni narekujejo pogoje kakor se jim zljubi in delavno dobo lahko daljšajo po svoje. Za podjetnike so v takem slučaju nebesa, drugače pa je, če je manj delavcev in več dela, kot je bilo to v vojnem času.

Spominjam se, kako sem pred tremi leti čital v velikih dnevnikih tolažbo, da bo boljše za velepodjetništvo, kakor hitro se uredi uvoz za tujezemce.

Trežno misleči rejaki si sami lahko mislijo, kako neumnost je v tem času spravljati svoje od doma, ko tu še dovolj trespalelnih. Res nam pripovedujejo o neizmernem ameriškem bogastvu, ne povejo nam pa, kdo lastuje vse to bogastvo. Sami vemo, da so napolnjene zaloge v oblikah in živili in je vsega v izobilju, še bolj zadržno pa vemo, da nam še najpotrebnejše "primanjkuje, daal smo vedno pripravljani na delo. Zdi se, da ravno kar smo preveč delali, se nam tako godi, ker če bi jim bili prodajali manj, bi imeli še vedno zadosten zaslužek.

Če bi mogli naši dobri patriotje spraviti produrno blago v denar, bi bilo kaj drugače. Evropa bi sicer rada kupila, a oni ne dajo več na puf plačati pa ne more; Tako vse stoji in tudi upanja ne imamo, da bo kmalu boljše. Zato je za vsakega, ki misli pomagati rojaku v starem kraju s tem, da ga spravlja v Ameriko, najboljšje, da mu pošlje pomoč v dolarjih, kateri imajo pri njih še veliko moč in se da sanje mnogo več kupiti kakor tu.

Upali smo na konferenco v Chicago, a izkazalo se je, da je bilo vse samo prazno govorčenje. Nadejali smo se, da bomo v jeseni lahko spravili nekaj več svojih zastopnikov v Belo hišo, a kakor vse kaže, bo sreča, če bo še ta ostal, ki ga imamo sedaj. Obe stari stranki se še sedaj pripravljata, če bo treba, da bosta obe skupno nastopili proti na-

prednemu delavstvu. Vas kaže, da ni treba takih nastopov. Ta ali ona bosta lahko poslali svoje zastopnike v kongres, samo nekaj več smotk bo treba razpolagati na volilni dan. Nadejamo se torej v bližnjih letih še več podobnih "inžunkov".

Na konferenci za skupen političen nastop vseh strokovnih organizacij se torej niso zedinili. Od takih gentlemanov se pač ni nadejati boljšega (mr. V. L. Berger in še par drugih ni uštejeh). Mislim take kot so Lewis, Green in podobni. Večje zabave niso mogli pripraviti velepodjetništvu in motecem, ko so jo naredili, da so vsi njihovi dnevniki z velikimi napisi pisali, da ne bo nove stranke, za kar so se zjedinihi.

Vse drugače pa se pripravljajo nasprotniki naprednega mišljenja. Oni se v tem kritičnem času ne prepričajo, saj vedo, da med njimi ni druge razlike, kot je razlika v naslovih strank, cilji pa so enaki.

Delavski listi oznanjujejo uspeh, ki je odvisen le od dobre politične organizacije. Edini slovenski dnevnik, Prosveta in še par tednikov nas vzpodbujajo k političnemu organiziranju, drugi pa se za to ne brigajo. Pogosto sem opazoval gibanje velikih ameriških strokovnih organizacij kot so rudarska, Ameriška delavska federacija in druge, a še nikdar nisem opazil, da bi se pri njih delovalo za močno politično stranko. Strokovne organizacije so močne, toda poglejmo, kaj brigajo podjetniške pogodbe sklenjene z organiziranim delavstvom. Tudi jih brigale ne bodo, dokler ne bomo imeli tudi politične moči, ker do danes so imeli še vedno za hrbotom zasčito, če so kršili pogodbo z organiziranim delavstvom.

Zato rejaki, ki imamo volilno pravico, ne glejmo o zaslugah kandidatov, če so republikanci ali demokratje; ako niso volilni, ki jih ne volimo, ker amatrni jih moramo za delavske nasprotnike, ter je vse govorjenje a zaslugah in obljubah le prikupovanje delavstvu. Res potrebna je strokovna organizacija, a nič manj je potrebna politična, v kateri naj bomo stoddostno organizirani. Bodoimo še boljji unijonisti, pravih uspehov se ne moremo nadejati, dokler nismo ravnatoko dobri politiki za svojo korist.

Čitajmo socialistične liste in knjige, v katerih se na osira na versko mišljenje, ker lahko smo socialisti, a obenem tudi kristjani. Saj vse ono, kar je pridigal Kristus vidimo, da danes ponavlja socialist. — Naročnik.

Bridgeville, Pa. — Še ni dolgo tega, ko je bilo poročano iz našega mesta o delavskih razmerah, kakor o zadrugi, ki se presej dobro ravlja.

Dopisnik iz Claridge poroča o kakem ducatu tovarn, ki se bodo pričele graditi to pomlad in se že v naprej izgovarja, da tujevo ne marajo, ker imajo tam naseljeni ljudje prednost. Dopisnik pove, da bodo tam ustanovili tudi strojarno. Kolikor vem jim res ne bo treba odpravljati tujevo, ker sami pri nji ne bodo imeli posla. Kolikor je meni znano v dotični naselbini nimajo vode in strojarna ni mogoča v taki naselbini brez vode. Pove sicer, da bodo strojili s posebnimi kemikalijami.

Izueen strojar sem ter sem strojil skozi 14 let v različnih strojarnah in v šestih deželah po Evropi ter tudi v tej deželi sem bil že v petih strojarnah, a nikjer nisem ališal, da se unje more narediti brez vode. Rad bi torej videl tako strojarno in če se bo iznajdljivim Klaridčanom posrečilo ustanoviti jo, bom takoj skušil tam dobiti delo. Skrbim me je, kaka zmešnjava bo, ker ne znam strojiti brez vode, vsaceno bom poskušal, kakor tudi druge rojake strojarje pozivljam, naj bodo pripravljene, da bomo šli v Claridge strojiti brez vode. — Stefan Vesel.

Popravek. — V št. 59 Prosvete se je pri dopisu iz Wilburtona urinila pomota. V šestem odstavku dopisa bi se moralo glasiti, da so uradniki iz Wilburtona prosili oba govornika, naj na občista in ne, da niso povabili ne Howata ne Ameringerja.

Delavec brez delavstvene častnosti je kakor vojak brez puške. Naročite se in šite svoje glasilo "Prosveta".

ME TEORITI.

Čudno je, da sovražniki organiziranih delavcev, ki kriče na vsa usta proti "zaprti delavnici", ne vidijo tisočerihi zaprtih delavnic, tovarn in rudnikov pa vsej deželi. Ako hočejo imeti "odprte" delavnice, zakaj jih ne odpro?

Ogromna stavbišča v Rockfortu, Ill., na katerih je bilo vjaško vojaško vojašnice Grant, so bila prodana privatnemu lastniku za \$150,000, dastavno so a stavbami vodovodi in drugimi napravami vred; ki jih je naredila vlada; vredna med brati dva milijona dolarjevi. To ni boljševozem!

Tako govori vlada z operatorji: Opazite, dragi gospodje, da vas motim, toda bodite tako dobri in prijazni in potrudite se, ako je vaša blaga volja, na kratko konferenco v tistimi rudarji, ki vam, vsem, delajo toliko sinosti. . . Ako pa mislite, da je moj nasvet odveč, tedaj blagovolite storiti, kar vam vedova podjetniški razum in meni bo prav. . . Tako govori vlada z rudarji. Sprejmite pogoja in delajte!

Ameriški kapitalisti zahtevajo "enako pravice" do olja v Mesopotamiji. Ameriški kapitalisti pa imajo svoje lastne pojme o "pravici" in vložena so vrši vroča diplomatska bitka med Washingtonom in Londonom, o kateri navadni ljudje ne vedo ničesar — vadeli pa bodo, ako ameriški kapitalisti izgube boj in začno prizivati sinove domovine na "obrambo časti dežele in zastave" v Turčiji.

Stavkokas je čunja, a katero si delodajalec obrise umazane roke in potem je vrše proč.

Divja gonja za odprto delavnico, napadi na delavske organizacije, znižanje mezde in druge take "normalnosti" dokazuje jasno — kdo je zmagal v zadnji vojni.

Bogatist je lahko bigamist in polgamist in kljub temu je dober moralist.

Kapitalist ima lahko več domovin in kljub temu je dober patriot.

Ameriški kapitalisti mogoče ljubijo Ameriko, a to jih ne zadržuje, da ne bi ljubili Mehike, Mesopotamije in Kitajake.

Kaj je svobodna ljubezen?

Kazimirjeve sanje: vsi člani S. N. P. J. so pisali po križec, ki "se svet".

Sanjaj, patre, sanjaj!

Ako je socializem "uničevalac civilizacije", dvomimo, če sploh kaj ostane za uniočaj, ako bodo sedanji vladarji kapitalističnega sveta vladali še nekaj let.

Cigav je premog!

Cerkev: Bog ga je dal, zato je božji.

Veda: Evolucija prirode ga je dala tekom milijonletij, zato ji moral biti lastnina ljudstva.

Lastnik: Jaz sem ga naredil, zato je moj!

Vest, da živi v tropskih krajih Patagonije divalski velikan, ki se je ohranil iz sekundarne dobe, ne sme vznemirjati nikogar, čeprav je mogoče resnična. Pogledaj v Zapadno Virginijo! Tam živi monstrum, ki se je ohranil iz farnonskih časov.

V New Yorku je umrl mlad komik, ki je hotel pogledati "na oni svet". Vzel je samo toliko strupa, da bi stopil na prag "onega sveta", videl, kaj je tam, in se potem hitro umaknil nazaj v življenje. Bedak pa je vzel ravno toliko strupa, da je bil goden za pogrebniška. Ni se vrnil.

Vprašanje, kaj je smrt, je bolj težko, kakor "oni svet", ki še toliko ljudem boli glave. Človek je napol mrtev, če je v nezavesti, čeprav mu še urec bije. In kaj zna povedati, ko se zdravim iz nezavesti? In človek, ki preide iz časne nezavesti v trajno, ne bo vedel povedati nič več, ako se na kaj našim priklide nazaj v življenje. V bodočnosti bodo nedvomno našli sredstva za oživljenje človeka, ki bo mrtev več ur ali več dni — ali tedaj se ne bodo več zani-mali za "oni svet".

Slovenska Narodna Republika Jednosta. Ustanovljena 6. aprila 1904. Glavni Stan: 2327-28 30. Lawndale Ave., Chicago, Illinois.

Federated Press.)

"Medianski odbor" v Chicagu, ki vodi ofenzivo za odprto delavnico v stavbniški industriji, je prišel v konflikt s mestno vlado.

Rudarji za stavbo. Iz Seattlea poročajo, da je 95 odstotkov rudarjev v distriktu No. 10 glasovalo za stavbo 1. aprila.

Socialistična volilna kampanja v Ohio. Millard Price iz Toledo je bil nominiran socialističnim kandidatom za guvernerja.

300 šolskih delavcev je zastavkalo v Danmora, Pa., iz protesta proti novemu pogodbenemu sistemu dela.

Trideset letnih delavcev je na štrajku v južnem Oregonu in severni Kaliforniji proti uvedbi deveturnega delavnika.

Udarec v Franciji. Francoska vlada je razpustila enajst organizacij javnih namembencev.

Zdravilo proti raku še ni izumljeno. Chicago, Ill. — Zdravniki, ki so prišli na sberovanje Čikaskaškega zdravniškega društva, so izjavili, da nista radij in Roentgenovi žarki zanesljivo zdravilo proti raku.

"Radij in Roentgenovi žarki ne bodo nikdar rešila tega problema," je rekel dr. Ochsner. "Zgodnja operacija je še najboljše pripomoček proti raku."

Na to je dr. Ochsner nadaljeval, da je prepričan, da postoji zdravilo proti raku, a treba bo delati preiskunje in iskati to zdravilo, kar se doseže le s potrpežljivim delom.

Rak se največkrat razvija, da postane neozdravljiv, ker je bila napravljena napačna diagnoza ali je bila operacija izvršena neuspešno po neizkušenih zdravnikih, katerim je dovoljeno, da izvajo svojo prakso. Tako je menil dr. Emil Ries.

Zdravniki so v tem soglašali, da je radij pri posameznikih z različnih rane, v splošnem se pa ni obnesel. Dr. Martin Engman, profesor na medicinski fakulteti univerze v St. Louisu, je predložil statistični material. Iz tega je razvidno, da je večina bolnikov, ki je imela raka na ustnicah, strastno kadila tobak.

Če je pobit vodovodnega monterja na tla? Chicago, Ill. — Kadar bizniški interesi ne morejo zmagati v stavki, se poslužijo znane taktike provokacije in podkivanja, kajti privatni bizniški interesi se niso nič manjši za zastopatelji mislijo, da se njih stara taktika provokacije in podkivanja še obdrži.

Neki John Stevens, neorganiziran vodovodni monter, je delal na nekem posloju na Chappelovi cesti. Velebizniško časopisje poroča, da se je prepeljal valik črn avtomobil, v katerem so sedeli trije pretepači, asjeji od organizacije vodovodnih monterjev.

Pretepači, ki so pretepli Stevensa, so se odpravili, nihče ni dosegel njih imen, a kljub temu ve velebizniško časopisje, da jih je nalebna organizacija vodovodnih monterjev. Velebizniško časopisje ne pove, ako je sv. Duh rasavstlil urednike velebizniškega časopisja ali če so uredniki vedeži, katerim so vse tajnosti odkrite, ko trdi, da je organizacija vodovodnih monterjev najela pretepače in nove, kam so pretepači odšli in kako se pišejo, da bi jih policija lahko prišla, ampak sama pravi, da potrebuje poslopja, na katerih delajo neorganizirani delavci, policijsko protekijo.

In tako besedičenje je sumljivo. Zaradi tega vprašujejo organizirani stavbniški delavci: Edo je pretepel Stevensa in kdo je najel pretepače? To je treba dognati.

Indijci molijo na pamet Anglešev. London, 16. marca. — Arcaclja Ghandija v Indiji ima odmev v Britski Vzhodni Afriki, kjer so naseljeni Indijci. Indijski agitator s imenom Thuku je bil aretiran v Nairobiju, ko je organiziral demonstracije proti Anglešom. Indijci dnevno molijo, da bi Bog dal pamet Anglešom.

Monarhistični nameri v Nemčiji. Berlin, 16. marca. — Nemški monarhisti imajo ta teden svoj propagandistični teden. Zafeli so v nedeljo s bučnimi demonstracijami, toda posebnega upraba nimajo. Invadirali so glavni del Berlina s monarhističnimi zastavami, kiče "Deutschland über alles" in preproganjem "Die Wacht am Rhein", toda četa delavcev jih je takoj napadla, pomela zastave v blato in razpela monarhiste na vse strani. Pozneje so monarhisti poskušali udreti v demokratični klub, v katerem je govoril bivši monarhist general Schoenrich, ki je dejal, da so monarhisti sami zakrivila padec kajzerja in da je zdaj prepreno govoriti o monarhiji. Monarhisti so posvali govornika z "izdajalce", toda policija jih je hitro vrgla na cesto.

V Gothi na Saksonskem so socialisti razbili monarhistično paradno, katero so bombardirali s steklenicami od piva in smrdečimi bombami. Ker monarhisti niso imeli plinskih mašk, so brž pobegnili. Skratka: monarhisti imajo slab teden.

Semjonov čaka v Kanadi. Vancouver, B. C., Kanada, 16. marca. — General Gregorij Semjonov, ruski carist iz Sibirije, ki se je večraj izkrcal tu na suho, se je nastanil v tukajšnjem hotelu, kjer bo čakal, dokler se ne reši vprašanje njegovega vstopa v Združene države. Naseljeniške oblasti v Seattleu, Wash., imajo stvar v rokah.

Izgrebi v Egiptu, ko je prišla "svoboda." London, 16. marca. — Angleška vlada je danes objavila drugo državo, da je protektorat Anglije nad Egiptom končan in da je Egipt zdaj neodvisna, suverena država. Sultan Ahmed Fuad postane egiptovski kralj.

Istočasno je prišla vest iz Kaira, da so tam izbruhnili veliki izgrebi med nacionalisti in domačimi policaji.

De Valera ustanovil novo irsko stranko. Dublin, Irsko, 16. marca. — Eamon de Valera je izdal manifest, natančnojoč, da je ustanovljena nova republikanska stranka, katere namen je, pridobiti mednarodno priznanje irske republike in zavreči sedanjo mirovno pogodbo z Anglijo.

Woodove koncesije v Rusiji. Moskva, Sovjetske Rusije, 15. marca. — William D. Haywood, bivši vođa I. W. W. v Ameriki, ki je pred enim letom pobegnil v Rusijo in se z begom odtegnil dvajsetletnemu zaporu vled krone vojnih zakonov, je dobil od sovjetske vlade koncesije za obratovanje velikih jeklen v Nadeb-dinku in premogovnikov v kotlini Komec. Pogodba se glasi, da mora Haywood dobiti 4800 iznajzelnih ameriških delavcev a tehničnim osebjem in vsak American mora privedti seboj najmanj sto dolarjev orožja ter podpisati izjavo, da se bo ravnal po ruskih sovjetskih zakonih.

Tukajšnji listi poročajo, da je sovjetska vlada dovolila 4300.000 za financiranje podjetja. Vlada bo dala tudi les za zgradbo hiš in 27.000 akrov zemlje za kmetijstvo. Ameriški delavci bodo organizirani strokovno in organizacijsko kontrolirala obratovanje. Sovjetska vlada vzame večji del produkta in gusti delavcem toliko, da bodo lahko nadeljevali s produciranjem; vlada bo tudi skrbela za prehrano delavcev.

Pogodba velja za dve leti. Ako bodo delavci hoteli zapustiti Rusijo prej, jim bo vlada odkrila potovanje v Ameriko, toda prej bodo morali vrniti delavi tovarne in rove z vso opremo.

New York, N. Y. — H. S. Calvert, ki je v avoci s W. D. Haywoodom dobil koncesije za operiranje jeklarških tovarn in rudnikov v Sovjetski Rusiji, je dejal 18. marca v intervjuju, da partijski inženirjev in tehnikov kmalu odpotuje v Rusijo in pripravijo delo za 6000 ameriških delavcev, ki bodo sledili.

Calvert, kot vsi drugi koncesionarji, je član I. W. W.; prej je bil nadstavev v Fordovi avtomobilski tovarni v Detroitu. Drugi koncesionarji so: Thomas Barker in D. Bayer, ki sta iz v Rusiji, in C. J. Rutgers, Nizozemec po rodu, ki je bil več let v gibanju I. W. W. v Ameriki.

Na temelju pogodbe s sovjetsko vlado, bo Rusija vzela sedem odstotkov produkta za davek od poslovet, je rekel Calvert. Sovjetska vlada si je tudi pridržala pravico do 50 odstotkov proizvodnega jekla in nakopanelega proizvoda, v zameno pa bo dala delavcem kredit za nakup drugih potrebščin. Ostank proizvodov obdrže delavci in ga lahko prodajo komu hočejo.

Nadaljšinove jeklarne so okrog 1500 milj. vredne od Moskve v vnožju Uralov, premogovna kotlina Komec je pa 2000 milj od Moskve v guberniji Tomsk, južno-sapadna Sibirija.

Bočoba vojna med Rusijo in Japonsko. Los Angeles, Cal. — Mrs. Katherine Phillips Edison, članica državne industrijske komisije, je dejala v četrtak na nekem tukajšnjem sestanku, da bočoba vojna, ki pretreva ves svet, bo med Rusijo in Japonsko. Glavno bitko se vodo vršila v Sibiriji.

RADA SI IZVEDELA za svojega soproga Martin Kotarja v Ameriki se nahaja že od leta 1921, od dne 1. aprila. Cenjene rojake prosim, če kdo va za njegov naslov, naj mi to naznani, ako ho pa sam čital ta oglas, naj se mi takoj prijavi. Vložila sem tožbo za ločitev zakona in obravnava se bo vršila v mesecu mareu t. l. Frankl. Kotar, R. R. 2, Box 414, Mulberry, Kans. (Adv.)

RAD SI IZVEDEL, kje se nahaja Alojz Pircut, prišel je v Zbirane države leta 1920, doma iz vasi Stari grad, polta Videm ob Savi v Jugoslaviji. Poročati mu imam zelo važna stvari iz starega časa. Naj se mi takoj prijavi. Moj naslov je: Frank Pečnik, P. O. Box 14, Cumberland, Wyo. (Adv. Mare 17)

FARMA NA PRODAJ. Proda se 53 akrov zemlje, večji del obdelana, hiša in klev, dohri voda. 50 sadnih dreves. Farma je v dobro naseljenem kraju; za vse podrobnosti pišite na: J. K., P. O. Box 125, Jennings, Mich. (Adv.)

KAKŠEN JE POLOŽAJ V PREGOVORNIH INDUSTRIJI? (Nadaljevanje s prve strani.) Odborniki Ameriške delavske federacije, ki delajo skupaj z zastopniki organiziranih rudarjev, skušajo preločiti rudarški spor administraciji in ameriški javnosti. Oni so prepričani, da bodo premogovniški podjetniki kmalu v defenzivi, ako ne bo imelo dnevnih časopisje pravdo predsedkov proti delavstvu. Statistični podatki se še pripravljajo, ki bodo povedali, kako majhen drobec od sedanje premogove cene odpade na mesno. Dalje bo statistika govorila, da bi se črna izdatno zdelala, ako bi se premog tako prodajal, da ima od premogova produkcije koristi ljudstvo in rudarji ne pa da prajemajo vsake profite lastniki preмога in metarji, ki metarajo s njim.

Parlamentarji zaključili premogovniških podjetnikov so skušali pronačiti moč alijance med delavskimi organizacijami, organizacije priznanih delavcev in rudarsko organizacijo. To so skušali izvedeti še v minolem mesecu v Chicagu. Boje so, da izboljšarji prično agitirati za združitve z rudarji.

Rudarji izjavljajo, da ne pričakujejo, da izboljšarji zastavkajo, ko rudarji prenehajo delati.

FARMA NA PRODAJ. Proda se 50 akrov obsegajoča farma, dobra zemlja v bližini mesta in kole, studenina voda pred hišo, veliko sadnega drevja, vse potrebne poslopje in drugo. Cena je samo \$800. Takoj je pišati na \$400 ostalo pa po 50 dolarjev na leto. Za natančnejše pojavnosti pišite lastniku na naslov: Anton Koran, P. O. Box 93, Claverack, N. Y. (Adv.)

Največja mil-milna depozitna ZASTAVE. Republije, trahove t. c. s. Politično vložiti v to fidei commiso Americiško državo. Pišite na: Ivan Pajk, 24 Main St., Conshohocken, Pa.

KUPITE MUTUAL FLAVORS. Črna pletilna v domovinskih državi, ki lahko študijo MUTUAL, najboljša ali pa celo celo od poznanih vrst! Bana — Boroviška — Žitna viska — Kijev — Turko — Silovska. 1.00 2.00 3.00 4.00 5.00 6.00 7.00 8.00 9.00 10.00 11.00 12.00 13.00 14.00 15.00 16.00 17.00 18.00 19.00 20.00 21.00 22.00 23.00 24.00 25.00 26.00 27.00 28.00 29.00 30.00 31.00 32.00 33.00 34.00 35.00 36.00 37.00 38.00 39.00 40.00 41.00 42.00 43.00 44.00 45.00 46.00 47.00 48.00 49.00 50.00 51.00 52.00 53.00 54.00 55.00 56.00 57.00 58.00 59.00 60.00 61.00 62.00 63.00 64.00 65.00 66.00 67.00 68.00 69.00 70.00 71.00 72.00 73.00 74.00 75.00 76.00 77.00 78.00 79.00 80.00 81.00 82.00 83.00 84.00 85.00 86.00 87.00 88.00 89.00 90.00 91.00 92.00 93.00 94.00 95.00 96.00 97.00 98.00 99.00 100.00

MUTUAL FLAVOR COMPANY. 2120 Forbes St., Dept. L., Pittsburgh, Pa.

Ustanovljeni odbor. Predsednik: Vincent Colburn, podpredsednik: Andrew Vlahick, R. F. D. 7, Box 22, Johnson, Pa., gl. tajnik: Matthew Turk, tajnik: božičnega odbora: Mike Romch, gl. tajnik: John Vagrich, vodnik: glavnika John Zavarinik, upravitelj: glavnika Mike Godin.

SOVISENI ODBOR. Predsednik: Frank Zalta, podpredsednik: Mike Godin, R. F. D. 7, Box 22, Johnson, Pa., gl. tajnik: Matthew Turk, tajnik: božičnega odbora: Mike Romch, gl. tajnik: John Vagrich, vodnik: glavnika John Zavarinik, upravitelj: glavnika Mike Godin.

Zemljišni odbor. Predsednik: Frank Zalta, podpredsednik: Mike Godin, R. F. D. 7, Box 22, Johnson, Pa., gl. tajnik: Matthew Turk, tajnik: božičnega odbora: Mike Romch, gl. tajnik: John Vagrich, vodnik: glavnika John Zavarinik, upravitelj: glavnika Mike Godin.

POSLOVNI ODBOR. Predsednik: Frank Zalta, podpredsednik: Mike Godin, R. F. D. 7, Box 22, Johnson, Pa., gl. tajnik: Matthew Turk, tajnik: božičnega odbora: Mike Romch, gl. tajnik: John Vagrich, vodnik: glavnika John Zavarinik, upravitelj: glavnika Mike Godin.

IZBORNI SVETOVNA PRIJATELJA. Joe Lokolek doma iz Rimskih Toplic na Stajerskem. Rojake prosim, če kdo ve njegov naslov, naj mi sporoči ali oporoči njegovo na ta oglas, ako bo sam čital ta oglas, naj se mi prijavi na moj naslov. Imam ga radi važnih stvari iz starega časa. Tony Gabroek, P. O. Washo, Mont. (Adv.)

Zdravnik ubožnih. Tisoče jih ostrovi — domače zdravilo, ki izboljša vsa uboga. Ena največjih ljubeč pri zdravilu je črna izdatno zdelala, ako bi se premog tako prodajal, da ima od premogova produkcije koristi ljudstvo in rudarji ne pa da prajemajo vsake profite lastniki preмога in metarji, ki metarajo s njim.

BAKRENE KOTLE. Vse potrebne stvari, ki jih potrebujete, so tukaj. Vse potrebne stvari, ki jih potrebujete, so tukaj. Vse potrebne stvari, ki jih potrebujete, so tukaj.

VICTORIA SUPPLY CO., 654 Morton Bldg., New York.

Za iskanje piva doma. Imamo v naši državi najboljše pivo, ki ga lahko najdete. Imamo v naši državi najboljše pivo, ki ga lahko najdete. Imamo v naši državi najboljše pivo, ki ga lahko najdete.

IVAN PAJK, 24 Main St., Conshohocken, Pa.

MUTUAL FLAVOR COMPANY. 2120 Forbes St., Dept. L., Pittsburgh, Pa.

DVONOŽEC

in druge zgodbe.

NARAVOSLOVNE PRAVLJICE

Spijal Karl Ewald. Prevedel Franc Bolka.

(Dalje.)

"Predvčeršnjim se je vozil s colinom," je rekel veter. "Pri tem je dobil morskoro bolezen in me neznanako ogrdil in ozmerjal zaradi tega."
"Da se so vsi tako jezni nate, že nekaj ne more biti v redu s teboj," je menila miš.

moram biti zapadni veter, hočem ali ne."
"Ne morem ti slediti," je rekla miš.
"Prav res," je rekel veter. "Zrak, ki ga je ogrela sonce, se dvigne v višino... to je z gorkim zrakom zmerom, ker je lažji kot mrzel."

da je pesniku mar, kako cela stvar visi skupaj?
"Op tako uredi stvar, da jih more staviti v stih. In k temu se ne da ničesar pripomniti. Vsakdo v svojem poklicu krade. On me opisuje kot lagodnega in krotkega in ljubekega. Ali kot ponosnega, objestnega gospoda. Če bi pripovedoval, da sem le bore služabnik, ki na povelje svojega gospoda bega od enega konca sveta na drugega, — kaj misliš, kaj bi potem bilo iz verzov?"

Ja srbeči kožu - rabite SEVERALSKO
Kritični pregled
Pripočljivo za odposel pri zdravljenju srbečice in raznih kožnih bolezni.

DOVOLJ ZAHVAL
Je na razpolago, da je angliško-slovenski besednjak potreben pri učenju angleščine. Posebno dobrodošel tistim, ki se naujo nekaj angleško. Cena mu je 5 dolarjev.

DR. J. V. GRAHEK ZDRAVNIK
Uradne ure so: 10:00 jutraj do 2:30 popoldne.
343 E. Ohio Street, Telefon Cedar 2388, W. S. PITTSBURG, PA.

POOBLASTILA
del MATIJA SKENDERJA
On je mora vedeti, kako se pooblastila izdelujejo. Piti mu in razložiti svoje zadeve, pa ti bo naredil vse pravilno, da ti ne bo moglo gruniti prodan s nepravilnim pooblastilom.

GUARD-ANCHOR
Najmodernejši in najhitrejši parnihi svet. Izvstan potrebnih potihom. Lokalni zastopnik je v vašem mestu ali bliže nekje.
ITALIJA March 24.
Vojna po železnici do Ljubljane \$1.65.

DENARNE POŠILJATVE V JUGOSLAVIJO ZA VELIKONOC
Hitro, varno in poceni. Dinarji in dolarji. PAROBRODNE LISTKE ZA VSE CRTE. PIŠITE PO NAŠ CENIK EMIL KISS, bankir, 133 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.

Želodčni Nered, Nervoznost, Nečista Kri in Slaba Cirkulacija

so devet desetih naših bolezni, trpljenja in mizerije. Večina teh bolezni se lahko hitro ublaži, če se rabi čudodelno zdravilo Nuga-Tone, ki povzroča bogato, rdečo kri, močne in stanovitne živce, čvrste mišice in žene.

Slabi živci
pomenijo slab, ledoten in osloneženi sistem. Vsi organi in delovne sile so odvisne od svoje živčnosti in delovne odličnosti.

Tenka, vodena kri - slaba cirkulacija.
Nuga-Tone vas bo vedno vedno zdravilo. Nuga-Tone je najboljše zdravilo na svetu za slab in osloneženi sistem.

Želodčni nered.
Naprave, dispepsija, zgaga, napihnjenost, težavna prebava, slab apetit, slab spanec, glavobol, migrena, nespečnost, živčni napetost, slab apetit, slab spanec, glavobol, migrena, nespečnost, živčni napetost.

POŠLJITE TA KUPON SE DANES
National Laboratory, 5, 701, 1012 E. Wabash Avenue, Chicago, Ill.
Gospodje - Prijatelji: Dajte mi Nuga-Tone, področje prosto.

F. M. Dostojevskij. BESI. Roman v treh delih. Preložil Vladimir Levstik. (Dalje.)
"Stavrogin pride!" je zdajci vprašal Šatov in pogledal kviku.
"Gotovo pride."
"Hehe!"
Spet sta molčala minuto. Šatov se je zaničljivo in razdraženo mugal.

nezaprtega začudenja. Mavrikij Nikolajevič, ki je vstopil medtem je pač menda ostrmel nad tem smehljajočim izrazom, kakaj mahoma je obstal sredi sebe, kakor da se ne more odločiti, ali naj gre dalje, ali naj se obrne.
"Kaj ti je, Mavrikij Nikolajevič?" je vprašal veter in stresel s glavjo.
"Govori enkrat s pesnikom."
"Ta bi dosti pomagalo! Misliš, (Dalje prihodnjik.)

Znižana vožnja.
Kar se nekatero linije znatno znižale svoje cene, se tudi ugodna prilika onim, ki so namenjeni v kratkem v stari kraj. Pišite nam po cene in vozni red parnikov.

Zakrajšek & Čosark
70 - 9th Ave., New York City.

NOVOST! GOSPE IN GOSPICE NOVOST!
Importirana zagrinjala vredna \$5.00 - Ta mesec po \$1.95.
Gospice in gospičine, privlačni v življenju smete tako ugodno priliko kupiti najprej, vrste zagrinjale krmno izdelane ki jih bo vsakdo občudoval in bodo krasile vašo okoliščino.

ČUDOVITO DOBRA PLJACA.
Cordola Bloc je kristalizirano sveže grozdje in sladkor. Se raztopi v vodi in napravi zelo okusno juščo.
Cordola bloc se lahko kupi v vsaki trgovini. Izberite si od sledečih okusov, ki so enaki KATAVBI, MUSKATELU, KLARET, TOKAJ, PORT, GRAPE, SAUTERNE, ŠERRI, KONKORDIJA in ANGE-LICA.

Zrno do zrna - pogača, kamen do kamna - palača!
Vložite Vaš denar v sigurno banko in zavarujte se s tem pravočasno za Vašo starost.
Na vloge pri nas plačujemo do daljšega 4% "special interest account" (posebni obrestni račun). Vloge so zassigurate z najboljšimi bondi Državno nadzorstvo!
Vlagatelj izven New Yorka, kateri hočejo napraviti redne mesečne vloge nam naj pošljejo denar po pošti; za prvi polog izdamo knjižico, katera bi ostala na željo pri nas v pologu, ter jo po polletnem obrestnem pripisu pošljejo v pregled.